

અનુક્રમણિકા

1. કુરઆને મજીદની અદબ અને તેની તિલાવતના આદાબ.....	4
2. કુરઆને મજીદનો પરિચય.....	8
3. કુરઆને મજીદના વિભાગો.....	11
4. સૂરએ માઝિનનો પરિચય અને તફ્સીર.....	14
5. સૂરએ ઝિલ્ઝાલનો પરિચય અને તફ્સીર.....	19
6. સૂરએ તકાસુરનો પરિચય અને તફ્સીર.....	23

સબક 1 : કુરઆને મજીદની અદબ અને તેની તિલાવતના આદાબ

કુરઆને મજીદ એક એવી કિતાબ છે કે જેમાં અલ્લાહના શબ્દો છે. જે અદબ તેના માટે જરૂરી છે તેવી અદબથી તેને રાખવું જોઈએ. આ અદબ કોઈ પણ અન્ય કિતાબ, દા.ત., એ કિતાબ કે જેમાં કુરઆને મજીદની આયતો લખવામાં આવી હોય, તેના માટે પણ જરૂરી થઈ જાય છે.

આ સબકની અંદર આપણે જાણીશું કે કુરઆને મજીદની અદબ કેવી રીતે કરવી અને તેની તિલાવત કેવી રીતે કરવી.

- અલ્લાહના શબ્દોને વુઝૂ કરી લીધા પછી જ સ્પર્શવા જોઈએ.

અલ્લાહ તઆલા કુરઆને મજીદમાં ફરમાવે છે :

પારા-૨૭, સૂરએ વાકિઆ, સૂરા-૫૬, આયત-૭૮

لَا يَسُئُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ

(તેને કોઈ પણ નહીં અડકે સિવાય કે પાક થનારા.)

- હંમેશાં તઅવ્વુઝની સાથે તિલાવતની શરૂઆત કરો.

અલ્લાહ તઆલા કુરઆને મજીદમાં ફરમાવે છે :

પારા-૧૪, સૂરએ નહલ, સૂરા-૧૬, આયત-૮૮

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾

(પછી જ્યારે આપ કુરઆન પઢો તો શયતાન બહિષ્કૃતથી અલ્લાહ પાસે પનાહ માગો.)

તઅવ્વુઝ એટલે કે :

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٩﴾

(હું પનાહ માગું છું અલ્લાહ પાસે બહિષ્કૃત શયતાનથી.)

તઅવ્વુઝ પછી આ મુજબ પઢવું :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١٠٠﴾

(અલ્લાહના નામ વડે કે જે રહમાન અને રહીમ છે.)

- તમને આયતો મોઢે આવડતી હોય તો પણ જોઈને પઢવી વધારે સારી છે. આવું કરવાથી તિલાવતનો સવાબ ઘણો વધી જાય છે.
- માથે ઓઢીને અને કિબ્લા તરફ મોઢું કરીને કુરઆને મજીદની તિલાવત કરવી મુસ્તહબ છે.
- કુરઆને મજીદની તિલાવત ઉતાવળ કર્યા વિના સ્પષ્ટ અવાજમાં કરવી જોઈએ.

અલ્લાહ તઆલા કુરઆને મજીદમાં ફરમાવે છે :

પારા-૨૮, સૂરએ મુઝમ્મિલ, સૂરા-૭૩, આયત-૪

وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ﴿١٠١﴾

(અને કુરઆનની તિલાવત તર્તીલ એટલે કે મધ્યમ અવાજની સાથે અને સ્પષ્ટ ઉચ્ચારની સાથે કરવી.)

- જ્યારે પણ કુરઆનની તિલાવત કરવામાં આવે તો ધ્યાનથી સાંભળો અને વાતો ન કરો અને કોઈ વસ્તુ ખાઓ નહીં.

અલ્લાહ તઆલા કુરઆને મજીદમાં ફરમાવે છે :

પારા-૮, સૂરએ એઅરાફ, સૂરા-૭, આયત-૨૦૪

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾

(અને જ્યારે પણ કુરઆન પઢવામાં આવે તો તેને ખૂબ જ ધ્યાનથી અને શાંતિથી સાંભળો કે જેથી તમારા ઉપર રહેમ કરવામાં આવે.)

- કુરઆને મજીદને ખુલ્લું ન છોડી દો અને એવી જગ્યાએ ન મૂકો કે જ્યાં એની બેઅદબી થાય. તેની અંદરથી નિયમિત પઢતા રહો અને તેને પઢ્યા વગર તેના ખાનામાં ન મૂકી રાખો.

અલ્લાહ તઆલા કુરઆને મજીદમાં ફરમાવે છે :

પારા-૧૮, સૂરએ ફુર્કાન, સૂરા-૨૫, આયત-૩૦

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾

(અને રસૂલલ્લાહ (સ.) કહેશે કે, અય મારા રબ ! મારી કોમે આ કુરઆનને તરછોડી દીધું.)

- કુરઆને મજીદનાં ફાટી ગયેલાં અથવા તો બોદાઈ ગયેલાં પાનાંને ફેંકી દેવાં ન જોઈએ
બલ્કે, તેમને રિસાયકલ કરવાં જોઈએ અથવા દફનાવી દેવાં જોઈએ.

સબક 2 : કુરઆને મજીદનો પરિચય

અલ્લાહે ઈન્સાનિયતની હિદાયત માટે ૧,૨૪,૦૦૦ નબીઓને મોકલ્યા. એમાંથી કેટલાક નબીઓને અલ્લાહે કેટલાક નિયમો અને હુકમો આપ્યા કે જે નબીઓ પોતાના પછી કિતાબના સ્વરૂપમાં મૂકી ગયા.

આસમાની કિતાબો આ પ્રમાણે છે :

- હઝરત મૂસા (અ.) માટે તૌરાત
- હઝરત દાવૂદ (અ.) માટે ઝબૂર
- હઝરત ઈસા (અ.) માટે ઈન્જીલ
- હઝરત મોહંમદ (સ.) માટે કુરઆન

ઘણી બધી રિવાયતો પ્રમાણે વહીની શરૂઆત માહે રમઝાનની ૨૩મી તારીખે લૈલતુલ કદ્રમાં થઈ. વહીની શરૂઆત થઈ ત્યારે રસૂલલ્લાહ (સ.) ૪૦ વર્ષના હતા અને વધુ ૨૩ વર્ષ સુધી વહી નાઝિલ થતી રહી.

કુરઆનમાં નીચે મુજબની બાબતો સમાયેલી છે :

- **અહકામ :** કુરુએ દીન પર આધારિત આયતોને અહકામ કહેવાય છે.
- **તારીખ :** તારીખ પર આધારિત આયતોમાં રસૂલલ્લાહ (સ.)ની પહેલાં થઈ ગયેલા લોકોના કિસ્સાઓ છે.
- **અકાઈદ :** અકાઈદ પર આધારિત આયતો તોહીદ, રિસાલત અને ક્યામત વિષે છે.

قِيَامَة إِمَامَة نَبُوَّة عَدْل تَوْحِيد

- **અખ્લાક :** અખ્લાક ઉપર આધારિત આયતો આપણને નૈતિકતા અને સદ્વર્તન શીખવે છે.

કુરઆને મજીદ માણસને નીચે મુજબની બાબતો શીખવે છે :

- તેનો પોતાનો હક તેના ઉપર શું છે એટલે કે દુનિયા અને આખિરતમાં કામિયાબ કેવી રીતે થવું.
- બીજા લોકોનો હક તેના ઉપર એટલે કે વ્યક્તિ તરીકે સમાજને ઉપયોગી થાય તેવું જીવન કેવી રીતે જીવવું.
- અલ્લાહનો હક તેના ઉપર એટલે કે અલ્લાહની ઈબાદત કેવી રીતે કરવી.

કુરઆને મજીદની તિલાવતની ફઝીલત :

રસૂલલ્લાહ (સ.)ની અને આપણા અઈમ્મા (અ.)ની ઘણી બધી હદીસો છે કે જે બતાવે છે કે કુરઆને મજીદની તિલાવતનો કેટલો બધો સવાબ છે. એમાંથી થોડી હદીસો નીચે મુજબ છે :

1. રસૂલલ્લાહ (સ.)એ ફરમાવ્યું છે કે, “તમારા લોકોમાંથી સૌથી અફઝલ એ છે કે જે પોતે કુરઆન શીખે અને બીજાઓને શિખવાડે.”
2. “જે ઘરમાં કુરઆનની તિલાવત વધારે થતી હોય તે ઘર માટે નેઅમતો પણ વધારે હોય છે. તે ઘરના લોકોનું જીવન સહેલું બનાવી દેવામાં આવે છે. જ્યારે ફરિશ્તાઓ આસમાનોમાંથી એ ઘરને જુએ છે ત્યારે તે ઘર તેમને તેવું દેખાય છે જાણે કે ધરતી ઉપરથી આસમાનમાં ચમકતા તારા દેખાતા હોય.”
3. “લોખંડની જેમ જ દિલોમાં પણ કાટ લાગે છે. આ કાટને કુરઆનની તિલાવત વડે દૂર કરી નાખો.”
4. મૌલા અલી (અ.)એ ફરમાવ્યું છે કે, “જે કોઈ દરરોજ કમવાર કુરઆનની સો સો આયતોની તિલાવત કરશે તો અલ્લાહ તેના માટે એટલો સવાબ લખશે કે જે દુનિયાના બધા લોકોનાં નેક કાર્યોના સવાબ બરાબર હોય.”

સબક 3 : કુરઆને મજીદના વિભાગો

કુરઆને મજીદના લખાણને વિવિધ વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યું છે. તે આ મુજબ છે :

1. (આયાત) **آيَات** (આયા) **آية**

અરબીમાં ‘આયા’ એટલે કે નિશાની અને કુરઆને મજીદમાં તેનો અર્થ પંક્તિ થાય છે, માટે કુરઆને મજીદની એક એક પંક્તિ અલ્લાહની એક એક નિશાની છે. કુરઆને મજીદની આયતોની કુલ સંખ્યા કેટલી છે તેમાં અસંમતિ છે. સૈયદ અખ્તર રિઝવી પોતાની કિતાબ કુરઆન અને હદીસમાં ૬૨૩૬ આયતો છે એવું લખે છે.

2. (સુવર) **سُورَة** (સૂરા) **سورة**

અરબીમાં ‘સૂરા’ એટલે કે ઘેરો અને કુરઆને મજીદમાં તેનો અર્થ પ્રકરણ થાય છે. કુરઆને મજીદમાં ૧૧૪ સુવર છે, તેમાંથી સૌથી લાંબો સૂરો અલ-બકરહ છે કે જેની ૨૮૬ આયતો છે અને સૌથી નાનો સૂરો અલ-કૌસર છે કે જેની ફક્ત ૪ આયતો છે.

3. (મનાઝિલ) **مَنْزِل** (મંઝિલ) **مَنْزِل**

અરબીમાં ‘મંઝિલ’ એટલે કે તબક્કો. કુરઆને મજીદની તિલાવતમાં સરળતા રહે તે માટે સાત મનાઝિલ એટલે કે તેને મંઝિલોમાં વહેંચવામાં આવ્યું છે કે જેથી જેને આખા કુરઆને મજીદની

તિલાવત એક અઠવાડિયામાં કરવી હોય તો દરરોજ એક મંઝિલ પઢી શકે. કોઈ પણ મંઝિલ પૂરી થાય ત્યારે કુરઆન શરીફની જે તે આયતની સામે મંઝિલ લખવામાં આવે છે.

4. (અજઝા) اجزاء (જુઝ) جزء

મુસલમાનોએ કુરઆને મજીદને ૩૦ સરખા ભાગમાં વહેંચી દીધું છે. દરેક ભાગને અરબીમાં 'જુઝ' કહેવાય છે અને ઉર્દૂ-ફારસીમાં 'પારા' કહેવાય છે. આ વિભાજન ફક્ત સરળતા માટે છે કે જેથી કોઈને એક મહિનામાં આખું કુરઆન પઢવું હોય. દા.ત., માહે રમઝાનમાં તો તે દરરોજ એક એક જુઝ પઢીને પૂરું કરી શકે છે. કુરઆને મજીદમાં દરેક જુઝની શરૂઆત કાળી સતર (લીટી) થી કરવામાં આવે છે.

5. (સલાસા) ثلاثة ، (નિસ્ફ) نصف ، (રુબૂઅ) ربع

દરેક જુઝને ૧/૪ ભાગમાં વહેંચી દેવામાં આવે છે જેથી તિલાવત કરવી સહેલી થઈ જાય. ૧/૪ ભાગને 'રુબૂઅ' કહેવામાં આવે છે, અડધા ભાગને 'નિસ્ફ' કહેવામાં આવે છે, અને ૩/૪ ભાગને 'સલાસા' કહેવામાં આવે છે.

6. (રુકૂઆત) رکوعات (રુકૂઅ) رکوع

‘રુકૂઅ’ કુરઆને મજીદના ફકરા અથવા અનુભાગ હોય છે, જેમાં સાતથી વધેને બાર આયતો હોય છે. દા.ત., અલ-ફાતેહા એટલે કે પહેલા સૂરામાં સાત આયતો છે, તે એક રુકૂઅ છે, જ્યારે કે અલ-બકરહ બીજા સૂરામાં ૨૮૬ આયતો છે, અને તે આયતો ૪૦ રુકૂઆતમાં વહેંચાયેલી છે.

રુકૂઅ માટે અરબી હરફ ع વપરાય છે. આ હરફની આસપાસ ત્રણ પ્રકારની સંખ્યાઓ હોય છે, એક સંખ્યા સૌથી ઉપર હોય છે, એક વચ્ચે અને એક તેની નીચે હોય છે.

સૌથી ઉપરની સંખ્યા સૂચવે છે કે આ રુકૂઅ સૂરાનું કયા નંબરનું રુકૂઅ છે.
વચલી સંખ્યા સૂચવે છે કે છેલ્લા રુકૂઅ અને આ રુકૂઅની વચ્ચે કેટલી આયતો છે.
સૌથી નીચેની સંખ્યા સૂચવે છે કે આ રુકૂઅ જુઝ (પારા)નું કયા નંબરનું રુકૂઅ છે.

આ ઉદાહરણ સૂરએ બકરહનું છે, એટલે કે આ રુકૂઅ સૂરએ બકરહનું ૨૩ નંબરનું રુકૂઅ છે, અને ૨૨ અને ૨૩ નંબરના રુકૂઅની વચ્ચે છ આયતો છે, અને આ રુકૂઅ જુઝ (પારા)નું સાતમા નંબરનું રુકૂઅ છે.

સબક 4 : સૂરએ માઝિનનો પરિચય અને તફ્સીર

આ સૂરો મક્કામાં નાઝિલ થયો છે. તેમાં સાત આયતો છે. કુરઆને મજીદમાં આ સૂરો ૧૦૭ નંબરનો સૂરો છે.

مَاعُون એટલે દાન . આ સૂરાનું નામ તેની છેલ્લી આયતમાં એવા લોકોનું વાર્ણન કરવામાં આવ્યું છે કે જેઓ દાન કરતા નથી, તેના ઉપરથી પડ્યું છે.

સૂરએ માઝિન અને તેનો તરજુમો :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(નામ વડે અલ્લાહના કે જે રહમાન અને રહીમ છે.)

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْدِّينِ

(શું તે જાણે છે કે જે જૂઠલાવે છે કયામતને ?)

فَذَلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الْيَتِيمَ

(તો તે એવો છે કે જે ધુત્કારે છે યતીમને,)

وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۖ

(અને પ્રોત્સાહન નથી આપતો ખાવાનું ખવડાવવા માટે.)

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۖ

(તો ધિક્કાર છે નમાઝીઓ પર,)

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۖ

(કે જેઓ પોતાની નમાઝથી ગાફિલ છે,)

الَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ ۖ

(કે જેઓ આડંબર કરે છે,)

وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۖ

(અને મનાઈ કરે છે દાન માટે.)

તફ્સીર :

આયત 1 :

અલ્લાહ એવા લોકો વિષે વાત કરી રહ્યો છે કે જેઓ ક્યામતના દિવસથી ગાફિલ છે કે જ્યારે બધાના આમાલનો હિસાબ લેવામાં આવશે. જે લોકોને ક્યામતના દિવસની કોઈ ચિંતા નથી તે

લોકો અલ્લાહના અહકામની અવગણના કરે છે અને અહંકારથી વર્તે છે અને નેકીઓને મહત્વ આપતા નથી.

આયત 2 :

આ આયત કુરેશની વાત કરી રહી છે કે જેઓ યતીમો ઉપર જુલ્મ કરતા હતા. તેમ છતાં આ આયતનો પયગામ આજે પણ એટલો જ લાગુ થાય છે. આ આયત આપણને યાદ અપાવે છે કે આપણી અંદર જે ગરીબ લોકો છે તેઓ પણ સન્માનના હકદાર છે.

આયત 3 :

આ આયત એવા લોકોનું વર્ણન કરી રહી છે કે જેઓ એવા લોકોની પરિસ્થિતિનું ધ્યાન રાખતા નથી કે જે ગરીબાઈના કારણે ભૂખ્યા રહી જાય છે અને સાથે સાથે બીજા લોકો જ્યારે ગરીબોને ખાવાનું આપતા હોય છે, ત્યારે તેમની ઠેકડી ઉડાડે છે.

આયત 4 અને 5 :

આ આયતોમાં આ સૂરો એવા મુસલમાનોને સંબોધે છે કે જેઓ પોતાની નમાઝોથી ગાફિલ છે. તેઓ ક્યારેક તો નમાઝ પઢી લે છે અને ક્યારેક આળસના કારણે પઢતા નથી. રસૂલલ્લાહ (સ.)એ

ફરમાવ્યું છે કે, “જે લોકો જાણી જોઈને નમાઝને જવા દે છે તે લોકો એવા જ છે કે જેમણે બની ઈસરાઈલના નબીઓને કતલ કર્યા.”

આ આયત એવા લોકોનું પણ વર્ણન કરે છે કે જે લોકો આળસના કારણે અથવા બિનજરૂરી કાર્યોના કારણે નમાઝની ફજીલતનો સમય જવા દે છે.

આયત 6 :

આ સૂરાની અંદર જેઓ લોકોને દેખાડવા ખાતર નમાઝ પઢે છે અને નેક કાર્યો કરે છે તેમને પણ ક્યામતના દિવસને જૂઠલાવનારા તરીકે ઓળખવામાં આવ્યા છે. આપણે દરેક સમયે આવી મુનાફ્ફેકતથી બચતા રહેવું જોઈએ અને ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે આપણાં બધાં કાર્યો કુર્બતન ઈલલ્લાહ જ હોય.

આયત 7 :

مَاعُونનો અર્થ અહીં ન કેવળ દાન, બલ્કે લોકોની જરૂરિયાતની કોઈ પણ વસ્તુ એવો થાય છે. કોઈ પણ વસ્તુ લોકોથી રોકી લેવી હરામ છે પછી તે ખાલી પાણી જ અથવા જીવન જરૂરિયાતની નાની વસ્તુ જ કેમ ન હોય.

સૂરએ માઝિનની ફઝીલત :

1. રસૂલલ્લાહ (સ)એ ફરમાવ્યું છે કે, “જે પાણ આ સૂરાની તિલાવત કરશે, અલ્લાહ તેના ગુનાઓને માફ કરી દેશે અને તેને એટલો બધો સવાબ મળશે કે જાણે તેણે પોતાની ઝકાત અદા કરી દીધી હોય.”
2. હઝરત ઈમામ જફર સાદિક (અ.)એ ફરમાવ્યું છે કે, “જે કોઈ આ સૂરાની તિલાવત વાજિબ અને મુસ્તહબ નમાઝોમાં કરશે તો અલ્લાહ તેની નમાઝ અને રોઝા કબૂલ કરી લેશે અને તેણે આ દુનિયાના નાનકડા જીવનમાં શું કર્યું તેના વિષે પૂછપરછ કરશે નહીં.”

સબક 5 : સૂરએ ઝિલ્લાલનો પરિચય અને તફ્સીર

આ સૂરો મદીનામાં નાઝિલ થયો છે. તેમાં આઠ આયતો છે. કુરઆને મજીદમાં આ સૂરો ૯૯ નંબરનો સૂરો છે.

زَلْزَلٍ એટલે ધરતીકંપ. આ સૂરો ક્યામત પહેલાંના સમયનું વર્ણન કરે છે. ક્યામતની નિશાનીઓમાં સૌથી પહેલાં આખી દુનિયામાં મોટો ધરતીકંપ થશે.

સૂરએ ઝિલ્લાલ અને તેનો તરજુમો :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(નામ વડે અલ્લાહના કે જે રહમાન અને રહીમ છે.)

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا

(જ્યારે ધરતી કંપી જશે તેના કંપનોથી.)

وَأُخْرِجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا

(અને ધરતી બહાર કાઢશે તેના ભાર.)

وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۚ

(અને માણસ કહેશે આને શું થઈ ગયું છે ?)

يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ۚ

(તે દિવસે તે વાત કરશે તેની હાલતની.)

بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ۚ

(એટલા માટે કે તારો રબ તેને વહી કરશે.)

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّیُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ۚ

(તે દિવસે લોકો આગળ વધશે જુદા જુદા ટોળામાં કે દેખાડવામાં આવે તેમના આમાલ.)

فَمَنْ یَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۚ

(તો જેણે કરી કણના વજન જેટલી સારાઈ તો તે જોશે.)

وَمَنْ یَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۚ

(અને જેણે કરી કણના વજન જેટલી બૂરાઈ તો તે પણ જોશે.)

તફ્સીર :

આયત 1 અને 2 :

પહેલી બે આયતો ઉગ્ર કંપનનું વર્ણન કરે છે કે જે કયામતના દિવસ પહેલાં ધરતીમાં થશે. ધરતી ફાટી જશે અને તેની અંદરનાં બધાં રહસ્યો જાહેર થઈ જશે.

આયત 3 :

માણસો અચાનક થયેલા ધરતીકંપ અને તેના કારણે થયેલી તબાહીને જોઈને સ્તબ્ધ થઈ જશે.

આયત 4 :

ધરતી પોતાના ઉપર જે જે ઘટનાઓ ઘટી ચૂકી છે તેની વાતો કહેવા લાગશે. રસૂલલ્લાહ (સ.)એ ફરમાવ્યું છે કે, “ધરતી ઉપર તમે જે કાર્યો કર્યાં છે એનાથી ચેતતા રહેજો કારણ કે કયામતના દિવસે ધરતી તમારાં બધાં કાર્યોને જાહેર કરી દેશે.”

આયત 5 :

ધરતીને પોતાની ખાનગી વાતો જાહેર કરવાની શક્તિ અલ્લાહ પાસેથી મળશે.

આયત 6 :

કબરમાંથી મડદાં ઊભાં થશે. તેમને તેમના આમાલ પ્રમાણે જુદા જુદા ટોળાઓમાં વહેંચી દેવામાં આવશે. તેઓ બેચેનીથી પોતાના આમાલનું પરિણામ જોવા આગળ વધશે.

આયત 7 અને 8 :

હિસાબ કિતાબની અંદર કોઈ પણ વસ્તુને છોડી દેવામાં નહીં આવે. નાનામાં નાની સારાઈ કે બૂરાઈની અવગણના કરવામાં નહીં આવે. કોઈ પણ પોતાના આમાલની બૂરાઈને બીજાને આપીને છૂટી નહીં શકે. તે દિવસે બધા લોકોને દુનિયાની અંદર તેઓ જેવી રીતે જીવન જીવ્યા તેનું પરિણામ ખબર પડી જશે.

સૂરએ ઝિલ્ઝાલની ફઝીલત :

1. રસૂલલ્લાહ (સ.)એ ફરમાવ્યું છે કે, “જે કોઈ આ સૂરાની તિલાવત કરશે તેને એટલો બધો સવાબ મળશે કે જાણે તેણે પા (૧/૪) ભાગના કુરઆનની તિલાવત કરી લીધી.”
2. હઝરત ઈમામ જફર સાદિક (અ.)એ આ સૂરા વિષે એમ ફરમાવ્યું છે કે, “જે કોઈ પોતાની મુસ્તહબ નમાઝોમાં આ સૂરાની તિલાવત કરશે એ કદીય ધરતીકંપ અથવા દુનિયાના બીજા કોઈ પણ અકસ્માતથી પીડાશે નહીં અને જ્યારે તે મૃત્યુ પામશે ત્યારે તેનો રબ તેને જન્નતમાં દાખલ કરવાનો હુકમ કરશે.”

સબક 6 : સૂરએ તકાસુરનો પરિચય અને તફ્સીર

આ સૂરો મક્કામાં નાઝિલ થયો છે. તેમાં આઠ આયતો છે. કુરઆને મજીદમાં આ સૂરો ૧૦૨ નંબરનો સૂરો છે.

تَكَوُّرُ એટલે અતિરેક. આ સૂરાનું નામ લોકો માલ દોલત અને ભૌતિક સુખ માટે જે ચડસા ચડસી કરે છે તેનાથી સંબંધ ધરાવે છે.

સૂરએ તકાસુર અને તેનો તરજુમો :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(નામ વડે અલ્લાહના કે જે રહમાન અને રહીમ છે.)

أَلْهَكُمُ التَّكَاثُرُ

(અતિરેક તમારું ધ્યાન ભટકેલું રાખે છે.)

حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ

(એટલે સુધી કે તમે જાઓ કબરોની અંદર.)

كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾

(ના, તમને જાણી જ ખબર પડી જશે.)

ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾

(ફરીથી ના, તમને જાણીથી ખબર પડી જશે.)

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ﴿٥﴾

(ના, જો તમને ખબર હોત ઈલ્મલ્યકીનની.)

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ﴿٦﴾

(તો તમે જોઈ લેતા દોઝખની આગ.)

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ﴿٧﴾

(પછી તમે તેને જોઈ લેશો ઐનુલ્યકીનથી.)

ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ﴿٨﴾

(પછી તમને જરૂર પૂછવામાં આવશે તે દિવસે નેઅમતો વિષે.)

તફ્સીર :

આયત 1 :

تَكَرُّرُ શબ્દ અહીં લોકોની અંદર દોલત અને સમૃદ્ધિ માટે એકબીજાથી ચડસાચડસી હોય છે તે સૂચવે છે. આ ચડસાચડસી માણસને ભૌતિક વસ્તુઓ પ્રાપ્ત કરવામાં એટલો બધો વ્યસ્ત કરી દે છે કે આખેરત વિષે વિચારવાથી તેનું ધ્યાન ભટકી જાય છે. આ આયત ચેતવણી આપે છે કે આપણે રૂહાની પ્રગતિ માટે પણ થોડો સમય ફાળવવો જોઈએ.

આયત 2 થી 7 :

જ્યારે કબરનો સામનો થાય છે ત્યારે માણસ પોતાના જીવનનું મુલ્યાંકન કરે છે. કોઈક વાર આવું કરવાથી તે સુધરી પણ જાય છે. જ્યારે માણસ મૃત્યુ પામે છે ત્યારે તે પોતાની બધી ભૌતિક વસ્તુઓ પાછળ છોડીને જાય છે. આખેરત વિષે તેની બધી શંકાઓ દૂર થઈ જાય છે કારણ કે તે આખેરતને પોતાની નજરો સામે કોઈ પણ પડદા વગર જોઈ લે છે. આ ચકીન મોત પછી જ આવે છે અને માણસ માટે જરૂરી છે કે આખેરત માટે તૈયાર રહે, એટલા જ માટે આ આયતને બે વાર દોહરાવવામાં આવી છે.

આયત 8 :

માણસ અલ્લાહની અસંખ્ય નેઅમતો ભોગવે છે. નેઅમતોની સાથે જવાબદારી પણ આવે છે. ક્યામતના દિવસે માણસે દુનિયામાં જે પણ નેઅમતો ભોગવેલી હશે તેનો જવાબ આપવો પડશે.

સૂરએ તકાસુરની ફઝીલત :

1. રસૂલલ્લાહ (સ.)એ ફરમાવ્યું છે કે, “જે કોઈ આ સૂરાની તિલાવત કરશે તેને અલ્લાહે જેટલી પણ નેઅમતો આપી હશે તેના વિષે અલ્લાહ તેની પૂછપરછ નહીં કરે.”
2. જે કોઈ આ સૂરાની તિલાવત કરશે તેને એટલો બધો સવાબ મળશે કે જાણે તેને કુરઆને મજીદની ૧૦૦૦ આયતોની તિલાવત કરી.
3. એક વાર રસૂલલ્લાહ (સ.)એ સવાલ કર્યો, “તમારામાંથી કોઈ એવો છે કે જે એક દિવસમાં કુરઆને મજીદની ૧૦૦૦ આયતો પઢી શકે ?” મુસલમાનોએ જવાબ આપ્યો, “યા રસૂલલ્લાહ ! કોણ પઢી શકે ?” આપે ફરમાવ્યું, “તમારામાંથી કોઈ સૂરએ તકાસુરની તિલાવત કરી શકે છે ?” અને વધુમાં ફરમાવ્યું, “જે કોઈ સૂઈ જતા સમયે આ સૂરાની તિલાવત કરશે તેને કબરના અઝાબથી મહેફૂઝ રાખવામાં આવશે.”